

BARNEOMBUDET

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP
Arkivkode.. 421.00
Dato: 24/6-09
Saksnr 2009/01770-048

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:
 09/00791-2 Ane Gjerde 008;O;BO 15.6.2009

Høringssvar: Forslag til endringer i adopsjonsloven og barnevernloven

Barneombudet konkluderer i dette høringssvaret med følgende:

1. Barneombudet støtter forslag om en adgang til å gi rett til kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre etter adopsjon
2. Barneombudet støtter forslag om forhåndsgodkjenning av alle adoptanter.

Ombudet har imidlertid en rekke vesentlige merknader til departementets forslag.

Vi viser til deres høringsbrev datert 16.04.09 der forslag til endringer i adopsjonsloven og barnevernloven sendes på høring. Endringsforslagene gjelder innføringen av en adgang til rett til kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre etter en adopsjon etter barnevernloven § 4-20 (åpen adopsjon) og en innstramning i reglene om automatisk anerkjennelse av adopsjoner gjennomført i adoptivforeldrenes statsborgerland, i de tilfellene adoptivforeldrene er bosatt i Norge. Dette høringssvaret inneholder Barneombudets merknader til forslagene.

Sammendrag

1. Adgang til rett til kontakt mellom barnet og biologiske foreldre etter en adopsjon:

Barneombudet ser det som hensiktsmessig å støtte forslaget fordi det kan være vanskelig å få gjennomslag for adopsjon i de sakene der det er til barnets beste å bli adoptert også når barnet har behov for å ha en kontakt med sine biologiske foreldre. Når det er til barnets beste med en adopsjon, må ikke barnets behov for kontakt med sine biologiske foreldre være til hinder for at en adopsjon blir gjennomført. Adopsjon med kontakt kan gjøre det mer aktuelt å bruke adopsjon som barneverntiltak, noe som er positivt.

Barneombudet har noen merknader til forslaget:

- Ombudet mener begrepene "åpen adopsjon" og "samvær" bør erstattes med mer dekkende begreper.
- Ombudet mener det bør åpnes for en mulighet for barnevernet å følge opp adoptivforeldrene i saker om adopsjon med og uten kontakt.
- Ombudet støtter departementets forslag om at barnevernet skal følge opp og legge til rette for besøkskontakt mellom barnet og de biologiske foreldrene. Barnevernet har et særskilt ansvar for å innhente barnets synspunkter i forhold til hvorvidt kontakten fungerer tilfredsstillende.
- Ombudet støtter departementets vurderinger om at dersom foreldrene ikke følger opp kontakten eller barnet motsetter seg kontakten, må barneverntjenesten legge opp sak om å endre eller oppheve kontakten.
- Ombudet støtter forslagene om at kontakten skal begrenses til kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre og at kontakten gjelder besøk - ikke annen type kontakt.

- Ombudet støtter departementet i at det bør være mulig, som i andre barnevernssaker, å prøve vedtaket om tvangsadopsjon, enten det er med eller uten kontakt, for domstolene. Når en adopsjon først har blitt vedtatt, så er det kun barneverntjenesten på vegne av barnet eller adoptivforeldrene, eller barnet - når det er part, som kan legge opp sak om prøving av kontakten. Kontakten kan da begrenses eller oppheves.

2. Barneombudets merknader til forslag til endringer i adopsjonsloven om anerkjennelse av adopsjoner på grunnlag av statsborgerskap

- Barneombudet støtter forslaget om forhåndsgodkjenning av adoptanter, da det er en måte å sikre at adoptantene har omsorgsevne. Forhåndsgodkjenning er en måte å sikre seg en vurdering av barnets beste etter artikkel 3 i FNs barnekonvensjon.

Barneombudets perspektiv

Barneombudet skal ifølge lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Barneombudets rolle er å være talerør for barn og barns behov. Barnekonvensjonens bestemmelser om adopsjon i artikkel 20 og 21 fremhever vurderingen av barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

Det overliggende prinsipp i barnevernloven er barnets beste, og det er viktig at det utarbeides et lovverk som setter barnets behov i sentrum. Et mål er at regelverk og praktiseringen av dette fører til at barns rettssikkerhet i barnevernssaker styrkes.

1. Om departementets forslag til endringer i barnevernloven og adopsjonsloven

Departementet foreslår en endring i barnevernloven og adopsjonsloven som innebærer en adgang til rett til kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre etter en adopsjon etter barnevernloven § 4-20. Av høringsnotatet fremgår det at dette skal skje i de tilfellene der det helt konkret framtrer som den beste løsningen for barnet.

En adopsjon med kontakt innebærer, som departementet skriver i sitt høringsnotat, en svært begrenset form for kontakt etter en adopsjon. Det vil i høyden være aktuelt med noen få kontaktpunkter i året. Hensikten med kontakten skal være å gi barnet rett til kunnskap om sin biologiske familie. Det fremgår av høringsnotatet at i de tilfellene det er aktuelt med omfattende kontakt, så er det tvilsomt at en tvangsadopsjon etter § 4-20 vil finne sted.

Når en adopsjon finner sted, får adoptantene foreldreansvar. Knyttet til foreldreansvaret ligger det å ta avgjørelser om personlige forhold for barnet i samsvar med dets behov og interesser. Dersom fylkesnemnda vedtar at barnet skal ha kontakt med sine biologiske foreldre noen få ganger i året, utelukker ikke dette at adoptantene, med utgangspunkt i barnets behov og interesser, kan inngå private avtaler om at kontakten skal bestå av mer kontakt i perioder - eller bestå av kontakt med andre personer.

Begrepsbruk knyttet til forslaget

Barneombudet registrerer at departementet benytter seg både av begrepet "åpen adopsjon" og adopsjon med eller uten kontakt i høringsnotatet for å beskrive endringen. Vi er kjent med at begrepet "åpen adopsjon" er mye brukt over flere år. Likevel så kan det synes lite beskrivende, og det er mulig det oppleves som misvisende for foreldre og barn som skal ta stilling til hvorvidt de ønsker en slik ordning. En adopsjon er irreversibel uansett om det blir bestemt at det skal være en kontakt eller ikke med foreldrene etter adopsjonen.

Selv om det vedtas en kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre, vil likevel alle juridiske bånd mellom barnet og de biologiske foreldre utover dette brytes. Barneombudet foreslår derfor at begrepet "åpen adopsjon" erstattes med mer dekkende begreper som for eksempel begrepene adopsjon med eller uten kontakt, som departementet allerede tar i bruk. Ombudet kommer i dette notatet til å skille mellom adopsjon og adopsjon med kontakt.

I høringsnotatet blir også begrepet samvær benyttet. Det er av avgjørende betydning at samvær etter barneloven skilles fra det å ha kontakt med sine biologiske foreldre etter en adopsjon, da disse to formene for kontakt skiller seg vesentlig fra hverandre. Ved en adopsjon vil ikke de biologiske foreldrene lenger ha foreldreansvar, og det vil være adoptivforeldrene som regnes som barnets foreldre. På bakgrunn av dette mener Ombudet at samværsbegrepet ikke egner seg for kontaktformen mellom barn og de biologiske foreldre etter adopsjon. Ombudet oppfordrer departementet til å bruke begrepet "besøkskontakt" - som fremgår av forslaget til endring i barnevernloven § 4-20, eller eventuelt bare "kontakt." Ombudet finner begrepene "kontakt" og "besøkskontakt" mer dekkende for kontakten mellom barnet og de biologiske foreldrene og kommer derfor til å benytte oss av disse i dette høringssvaret.

Barneombudets merknader til forslaget

Barneombudet er opptatt av at barn skal få riktig hjelp til rett tid. Det er nødvendig at barnevernet kommer tidlig nok inn overfor barn som lever i en omsorgssviktsituasjon. Videre er det av avgjørende betydning at tiltakene som settes inn er tilpasset det enkelte barn og ivaretar det på en god måte. Barneombudet mottar innspill fra barn som er i kontakt med barnevernet, fra foreldre og fra instanser som uttrykker en bekymring for at barnevernet i mange tilfeller griper inn for sent. Dette kan bidra til problemutvikling der barnet får mer omfattende utfordringer enn nødvendig.

For barn som bor i fosterhjem er det nødvendig at det sikres ro og stabilitet. Mange barn som bor i fosterhjem har opplevd psykiske og fysiske belastninger, gjennomgått store forandringer og vil kunne ha vansker med å knytte seg til andre voksne. En god omsorgssituasjon for barn som bor i fosterhjem er avhengig av et godt samarbeid mellom fosterhjem, biologiske foreldre, barneverntjenesten og barnet.

Ombudet mottar innspill fra barn og fosterforeldre som påpeker at barnet kan bli utsatt for ytterligere belastninger og en ustabil omsorgssituasjon fordi biologiske foreldre har adgang til å gjenoppta sak om tilbakeføring til biologiske foreldre og fremme sak om utvidet samvær ett år etter forrige vedtak. Det kan være belastende for et barn å ikke ha en forutsigbar hverdag og vite hvor det skal bo eller hvor ofte det skal treffe foreldrene sine. Det tar ofte lang tid fra en sak fremmes for fylkesnemnda til saksgangen har vært gjennomført frem til en endelig beslutning. Ofte er dette en periode preget av stor usikkerhet for barnet.

Noen ganger kan det være nødvendig å gi barnet en mer stabil omsorgssituasjon ved å foreta en adopsjon. Adopsjon er imidlertid et svært inngripende tiltak for barn, og det skjer derfor overfor en svært liten gruppe barn som bor i fosterhjem. Adopsjon kan bare skje når det er til barnets beste. Selv om adopsjon er et inngripende tiltak, kan det i noen tilfeller være et nødvendig grep å ta for å ivareta barnets behov for en stabil og god omsorgssituasjon, enten biologiske foreldre samtykker eller ei.

Barn som skal bo hele oppveksten i samme fosterhjemmet, kan få en del fordeler ved å bli adoptert. Først og fremst gjelder det stabiliteten. Men også juridiske rettigheter, som for eksempel arverett fra adoptivforeldrene. Samtidig mister barnet alle sine rettigheter i forhold til sine biologiske foreldre, og det er derfor avgjørende at adopsjonen er til barnets beste og at det vurderes sannsynlig at et permanent bytte av familie vil være til det beste for barnet. Det skal her tas i betraktning om det er mulig at de biologiske foreldres omsorgsevne kan bedres.

Det kan imidlertid også finnes situasjoner der biologiske foreldres omsorgskompetanse forbedres, men hvor det likevel er slik at barnet har fått en tilknytning til fosterhjemmet som likevel tilsier at barnet bør bli boende der.

Barneombudet ser at det er gode argumenter både for og imot den foreslåtte endringen. Et betimelig spørsmål å stille seg er hva som er årsaken til at det er nødvendig å lovfeste en kontakt. Der det er naturlig med en kontakt med biologiske foreldre, vil denne kontakten fortsette selv om fosterforeldrene adopterer barnet. Departementet skriver at en fordel med en lovbasert løsning er at den vil fordre muligheter for hjelp til gjennomføringen og til avklaring av eventuelle problemer.

Adopsjon med kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre vil avhenge av et samtykke fra adoptivforeldrene. Det kan likevel hende at adoptivforeldrene føler seg tvunget til å samtykke i en adopsjon med kontakt, fordi alternativet kan være at det ikke blir fremmet forslag om adopsjon. Det er derfor av avgjørende betydning at barnet og adoptantene blir tydelig informert om hva adopsjon både med og uten kontakt innebærer.

Et annet moment som taler i mot er faren for å pålegge et barn å ha kontakt med biologiske foreldre dersom det ikke er ønskelig fra barnets side. Kontakten kan oppleves som belastende for barnet. Nå fremkommer det imidlertid av høringsnotatet at det er tatt høyde for disse momentene ved at både barnet og adoptantene skal ha et ønske om denne kontakten.

Selv om Barneombudet ser at det er flere motargumenter for den foreslåtte endringen, mener han at fordelene ved forslaget veier tyngre enn mothensynene. Når man skal legge barnets beste til grunn i barnevernssaker, er det viktig at det finnes ulike typer tiltak som er individuelt tilpasset hvert enkelt barn. Barneombudet mener man vanskelig kan utelukke at det finnes tilfeller der det kan være en fordel at fylkesnemnda har avgjort at det skal være kontakt med biologiske foreldre, forutsatt at det er til barnets beste å ha kontakt med foreldrene.

Av høringsnotatet fremgår det at det har vært avgjørelser der det ble gitt avslag på adopsjon på bakgrunn av at barnet også hadde et behov for en fortsatt kontakt med sine biologiske foreldre. Som departementet påpeker, har det vært vanskelig å få gjennomslag for adopsjoner der det både er til barnets beste med en stabilitet og barnet har et behov for en fortsatt kontakt med sine biologiske foreldre. På bakgrunn av dette ser Ombudet at endringen i barnevern-loven kan være positiv.

Ombudet støtter derfor forslaget om en adgang til å gi rett til kontakt mellom barnet og de biologiske foreldre etter en adopsjon. Hovedårsaken til at Ombudet ser det som hensiktsmessig å støtte forslaget, er at når det er til barnets beste med en adopsjon må ikke barnets behov for kontakt med sine biologiske foreldre være til hinder for at en adopsjon blir gjennomført.

Barneombudet har imidlertid noen merknader til forslaget.

Barnets beste

Barneombudet vil understreke at adopsjon kun er aktuelt i et svært begrenset antall saker. Hvilken løsning som velges; adopsjon med eller uten pålagt kontakt, må avgjøres etter en individuell og konkret vurdering av hvert enkelt barns behov. Adopsjon med kontakt skal ikke erstatte vanlig adopsjon med mindre det anses å være en bedre løsning for barnet.

Forslaget innebærer nødvendigvis at det kan bli en økt bruk av adopsjon. Ombudet ønsker imidlertid å understreke at vilkårene i § 4-20 fremdeles skal være til stede, og det er derfor grunn til å tro at det ikke blir en kraftig økning i adopsjoner.

Mest sannsynlig vil økningen gjelde overfor en gruppe barn som er i behov av en adopsjon, men som kanskje ikke får det slik systemet er i dag.

Departementet har i sitt høringsnotat understreket at barnets beste går foran hensynet til de biologiske foreldre sine behov for kontakt med barnet. Det er positivt at det synliggjøres at barnets beste skal være et helt klart fokus i disse sakene, og at det ikke er foreldrenes behov for en fortsatt kontakt som er det som tillegges vekt.

Barnevernet er pliktig til å høre barn over 7 år og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, jf barnevernloven § 6-3 og barnekonvensjonen artikkel 12. Når det kommer til flytting og adopsjon, skal disse barna alltid bli hørt og si sin mening. Det er likevel grunn til å tro at dette ikke alltid blir gjennomført på en tilstrekkelig god måte overfor barnet. Det er nødvendig at barneverntjenestene dokumenterer på hvilken måte de har hørt barnet og at dette fremkommer av dokumentene som legges frem for fylkesnemnda. Barneombudet understreker viktigheten av dette, da Ombudet får innspill fra barn og andre som er i kontakt med barnevernet om at barnets rett til å bli hørt i praksis i flere tilfeller innebærer en informasjon til barnet om hva som skal skje fremover uten rådføring med barnet først. Å gi informasjon om at barneverntjenesten skal fremme en sak for fylkesnemnda er ikke det samme som å høre barnet. Barnet bør eksplisitt bli spurt om hva det ønsker, bli informert om hva det innebærer dersom en sak fremmes og få tilstrekkelig med tid til å tenke seg om til neste møte med barneverntjenesten.

Fosterforeldrene

Når vedtak om adopsjon fattes, så brytes alle rettslige bånd mellom biologiske foreldre og barnet. I tillegg vil da fosterforeldrene regnes som barnets foreldre, og barnevernets tiltak overfor, og kontakt med, fosterfamilien vil opphøre. Ombudet registrerer imidlertid at departementet foreslår at barnevernet skal ha et ansvar for å legge til rette for og følge opp besøkskontakten mellom barnet og sine biologiske foreldre ved adopsjon med kontakt. Andre tiltak vil likevel opphøre. Dette innebærer at fosterforeldrene ikke lenger vil få veiledning eller oppfølging for å ivareta barnet.

Ombudet er skeptisk til at alle tiltak opphører ved en adopsjon. I mange tilfeller vil barnet som adopteres ha en del tilleggsutfordringer. Med kjennskap til at mange fosterhjem opplever at de får for lite veiledning, er Ombudet bekymret for at adopsjonsforeldre ikke får tilstrekkelig oppfølging. Det bør kunne åpnes for at fylkesnemndas vedtak om adopsjon med kontakt vil kunne inneholde et vedtak om veiledning eller lignende for å ivareta barnets beste, for eksempel over en tidsbegrenset periode.

Ombudet registrerer at Norsk fosterhjemsforening i sitt høringssvar til forslag til endringer i barnevernloven skriver:

”Noen fosterforeldre kunne ønske å adoptere barnet, men er litt engstelige for å bli stående alene og over å miste den støtten de har i barnevernet når barnet har store ekstra behov (Norsk fosterhjemsforening, 2008:4)¹”. Ombudet mener dette ytterligere bekrefter hans oppfatning av at det er hensiktsmessig å foreta en individuell vurdering for fosterhjemmets behov for oppfølging av barnet. Fosterhjemmets redsel for å bli stående alene må ikke overskygge en vurdering av hva som er til barnets beste. Dersom det er til barnets beste å bli adoptert, er det nødvendig at fosterhjemmet/adopsjonshjemmet gis mulighet til videre oppfølging fra barnevernet dersom det er nødvendig for å gi barnet en god omsorgssituasjon.

¹ Norsk Fosterhjemsforening. Høring – forslag til endring i lov 17.juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester. Oslo, 11.desember 2008.

Etter Ombudets oppfatning vil det være en fare for at terskelen for adoptivforeldrene å selv ta kontakt med barnevernet oppleves som mye høyere enn det å videreføre eller iverksette tiltak ved en fylkesnemndssak. Ombudet mener det er av stor betydning å forebygge eventuelle problemer ved å åpne for en mulighet å vedta oppfølging av adoptivforeldrene i saker om adopsjon med og uten kontakt.

Hvordan kan kontakt gjennomføres

Barneombudet støtter departementets forslag om at barnevernet skal følge opp og legge til rette for besøkskontakt mellom barnet og de biologiske foreldrene. Årsaken til at det er en fordel at barnevernet bistår i dette, er at barneverntjenesten har et særlig ansvar for å tilse at kontakten vedvarer og er god for barnet. Dersom barnet motsetter seg kontakten, eller de biologiske foreldrene ikke følger opp kontakten, må barneverntjenesten legge opp en sak for fylkesnemnda for å foreslå å endre eller oppheve kontakten. Det er naturlig dersom barnets behov for kontakt endres over tid. Barnevernet har et særskilt ansvar for å innhente barnets synspunkter i forhold til hvorvidt kontakten fungerer tilfredsstillende. Barnevernet må aktivt spørre barnet hvorvidt ordningen fungerer og om barnet ønsker at den vedvarer, jf barnekonvensjonen artikkel 12.

Ombudet sier seg enig i forslaget som er gitt av departementet der det foreslås at det ikke skal være noen sanksjoner dersom besøkskontakten blir problematisk. Det er viktig å ikke sammenligne besøkskontakten med samvær i barnefordelingssaker, da hensikten med kontakten er av ulik art. Hensikten med kontakt etter en adopsjon er barnets behov for å kjenne til sine biologiske foreldre. Dersom kontakten blir problematisk, skal ikke dette sanksjoneres eller prøves ut over tid. Det er snarere barneverntjenesten sitt ansvar å legge til rette for at besøkskontakten fungerer. Dersom kontakten ikke fungerer, blir barneverntjenesten nødt til å legge opp sak om å endre eller oppheve kontakten.

For et barn kan det være belastende dersom det blir mye uenighet rundt kontakten og på hvilken måte den skal gjennomføres. Det er positivt at departementet understreker at adopsjon med kontakt ikke er aktuelt overfor barn der det er utfordringer med samarbeidet mellom adoptantene, de biologiske foreldre og barnet.

Hvilke personer skal barnet sikres kontakt med og hva skal kontakten bestå av

Departementet etterspør høringsinstansene sitt syn på hvorvidt kontakt etter adopsjon også bør kunne gjelde andre familiemedlemmer. I tillegg ber departementet instansene se på om kontakten med biologiske foreldre kan inneholde annen type kontakt enn besøkskontakt, som for eksempel brev og telefonkontakt.

Det fremkommer av høringsnotatet at kontakten skal gjelde kun overfor de biologiske foreldre og at det ikke gis adgang til å stadfeste kontakt mellom andre familiemedlemmer og barnet. Videre fremgår det av høringsnotatet at kontakten med biologiske foreldre skal begrenses til besøkskontakt, og at det ikke skal stadfestes kontakt i form av brev, telefon eller lignende. Av høringsnotatet fremgår det at det er behov for enkle, gjennomførbare ordninger med minimal risiko for konflikt. Ombudet støtter begge forslagene på bakgrunn av at det er barnets behov for stabilitet som må stå i fokus i disse sakene.

En annen grunn til at Ombudet støtter forslagene er at adoptantene får foreldreansvar når de adopterer barnet. På lik linje med andre foreldre vil derfor adoptantene få et ansvar for å ta avgjørelser i personlige forhold i samsvar med barnets behov og interesser. At det ikke vedtas kontakt med andre familiemedlemmer og kontakt på annen måte enn besøkskontakt med biologiske foreldre, utelukker ikke at adoptantene kan lage private avtaler på dette. Dersom adoptantene ser at det er naturlig for barnet å ha kontakt med for eksempel sine besteforeldre, er det ingen hindring for dette.

Ombudets ser ingen grunn til å lage særskilte løsninger for denne gruppen barn, og synes det bør være opp til adoptantene sammen med barnet å finne ut av hvem og hvordan kontakten skal være med andre familiemedlemmer.

Rettslig prøving av fylkesnemndas vedtak om kontakt

Ombudet støtter departementet i at det bør være mulig, som i andre barnevernssaker, å prøve vedtaket om tvangsadopsjon med eller uten kontakt inn for domstolene.

Likevel er det, som departementet understreker, viktig at når en adopsjon først er blitt vedtatt, så kan ikke kontakten prøves gjentatte ganger. I forslaget til endring i barnevernloven § 4-20, følger det at fylkesnemnda ved fornyet prøving kun kan begrense eller oppheve kontakten.

Av høringsnotatet fremgår det at departementet understreker betydningen av barnets behov for stabilitet. Ombudet støtter departementets vurderinger av at det kun er barneverntjenesten på vegne av barnet eller adoptivforeldrene, eller barnet - når det er part - som kan legge opp sak om prøving av kontakten. Ombudet sier seg enig i at kontakten bør prøves for fylkesnemnda dersom barnet motsetter seg kontakten eller foreldrene ikke følger opp kontaktpunktene. Ombudet tror dette vil bidra til en stabilitet for barnet.

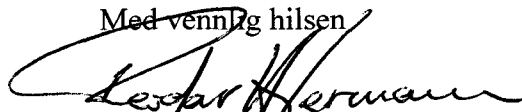
Barneombudets merknader til forslag til endringer i adopsjonsloven om anerkjennelse av adopsjoner på grunnlag av statsborgerskap

Adopsjonslovens § 19 første ledd, første punktum, foreslås endret slik at alle adopsjoner som skjer av adoptanter som er bosatt i Norge skal forhåndsgodkjennes.

Barneombudet støtter forslaget om forhåndsgodkjenning av adoptanter, da det er en måte å sikre seg for at adoptantene har omsorgsevne. Myndighetene kan foreta en grundig undersøkelse og de voksnes motivasjon for adopsjonen kan blant annet komme frem. Forhåndsgodkjenning er en måte å sikre seg en vurdering av barnets beste etter artikkel 3 i FNs barnekonvensjon.

Ved at unntaksregelen i adopsjonsloven § 19, 3.ledd, beholdes vil barn med sterk tilknytning til noen spesielle voksenpersoner kunne bli adoptert med hjemmel i denne unntaksregelen. Det er viktig i forhold til våre forpliktelser etter FNs barnekonvensjon at vi ikke lager regler som kan føre til at barn blir stående uten omsorgspersoner.

Med vennlig hilsen

Reidar Hjermann
barneombud

Ansgjerde
rådgiver